

Adresár

Odosielateľ

Vec

**Petícia proti výrubu lesa z dôvodu výstavby Letnej lyžiarskej
haly na Donovaloch.**

V Bratislave, 28. 11. 2019

Human Health Institute n.o. - Inštitút pre ľudské zdravie, Spoločnosť je zaregistrovaná na Okresnom úrade v Nitre v registri neziskových organizácií pod číslom VVS/NO-3/2016 IČO 501 878 72 DIČ 2120205054 číslo účtu SK14 7500 0000 0040 2288 3607

Vec: Petícia proti výrubu lesa z dôvodu výstavby Letnej lyžiarskej haly na Donovaloch

Žiadame Ministerstvo aby vykonalo všetky potrebné kroky proti výstavbe letnej lyžiarskej haly na Donovaloch v danej oblasti a takto zabránili degradácii ekosystémov, zničeniu prírodných hodnôt SR, predišli výrubu vzácneho, zdravého lesa s biotopmi európskeho a národného významu, o celkovej výmere 6,12 ha.

Svojim podpisom občania vyjadrujú aj presvedčenie, že regionálny rozvoj a rozvoj cestovného ruchu a športu môže byť realizovaný v súlade s ochranou národných parkov, lesov, prírody a o ochranu biotopov európskeho významu. Nechcú, aby tieto lesy v ochrannom pásme NAPANT-u (Národný park Nízke Tatry), kde platí II. stupeň ochrany prírody, sú domovom množstva chránených živočíchov, rastlín a biotopov európskeho aj národného významu boli vyrúbané, kvôli výstavbe letnej lyžiarskej haly Donovaly, ktoré by malo negatívny vplyv na prírodné bohatstvo a viedlo k ohrozeniu, oslabenia ich ekologickostabilizačnej funkcie.

Petíciu podpísalo viac ako **20 000** občanov, ľudí, ktorým záleží na tom, aby sa zastavila devastácia prírodných zdrojov, vzácných lesov a aby sa chránilo zdravie všetkých, ľudí, ktorým záleží na budúcnosti všetkých generácií a ochrane zdravia, životného prostredia a ekosystémov.

Lesy na Donovaloch v blízkom, ale aj širšom okolí predstavujú jedinečné prírodné bohatstvo. Sú nenahraditeľným prírodným prostredím, v ktorom pravidelne oddychujú, športujú a rekreujú sa tisíce obyvateľov a návštevníkov a poskytujú jedinečnú mikroklimu pre nás všetkých.

Myslíme si, že unikátnosť tohto regiónu spočíva práve v jej prírodných bohatstvách a lesoch, ktoré treba zachovať a ochraňovať. Podľa nás tento projekt nezodpovedá trvalej udržateľnosti rozvoja cestovného ruchu, nepodporuje ochranu životného prostredia.

V tomto pásme sa developeri rozhodli vybudovať letnú Lyžiarsku halu - Donovalley Resort, Donovaly, ktorá by umožňovala lyžovanie aj počas horúcich letných dní. Takáto hala však výrazne poškodí krajinu, krásne, staré lesy, vodné zdroje, celkové životné prostredie a vedie k zbytočnému vyhynutiu, drancovaniu prírody.

Našou povinnosťou je tento negatívny trend zvrátiť a podporiť trvalú udržateľnosť prírodných zdrojov a zachovať tieto ekosystémy. **Za kľúčové a nevyhnutné považujeme zachovanie kultúrnych a prírodných hodnôt, ktoré musia byť prioritnými pred projektami zážitkového a investičného charakteru, a ktoré negatívne vplyvajú na zdravie a životné prostredie.**

„Nenechajme zmeniť národný park na zábavný“ aj toto vyjadrujeme podpismi petície, vykonať všetky kroky, aby sa zastavil výrub lesa z dôvodu výstavby lyžiarskej haly Donovaly.

Dávame do pozornosti vyjadrenie JUDr. Borisa Suska PhD., štátneho tajomníka MŽP SR (enviro magazin 2016 str. 11.) :

„Dedičstvo je niečo, čo dostávame na začiatku života bez svojho pričinenia a na konci ho odovzdávame ďalšej generácii. To, či ho dokážeme zachovať, alebo dokonca zveľadiť, závisí len a len od nás. Prírodné a kultúrne dedičstvo má širší rozmer, nie je to len dom, alebo záhrada, či kus poľa, je to niečo, čo vytvorili jednotlivci pre celú spoločnosť – v prípade kultúry a – v prípade prírody – čo vytvorili prírodné procesy často aj s účasťou človeka. Prírodné a kultúrne dedičstvo „nepostavíme“ za rok ani za 10 rokov, ale zničiť sa dá veľmi rýchlo. Preto musí jeho ochrana patriť medzi najvyššie priority štátu. Opatrenia smerujúce k ochrane prírody sú aj základom nášho vládneho programu.“
(http://www.enviromagazin.sk/enviro2016/05_envirmagazino_2016.pdf)

Výstavba takéhoto komplexu v danej lokalite s výskytom prioritných prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín a druhov, má z dlhodobého hľadiska negatívny dopad, nie je v súlade s verejným záujmom a v konečnom dôsledku neprihliada na ľudské zdravie, bezpečnosť verejnosti a má nepriaznivý dôsledok prvoradého významu z hľadiska životného prostredia.

dňa 28.11.2019, Bratislava

osoba určená na zastupovanie

hhi@hhi.institute

Osoba určená na zastupovanie

NESÚHLASÍME s výrubom lesa z dôvodu výstavby Letnej lyžiarskej haly na Donovaloch, aj z nasledovných dôvodov:

Centrálnym objektom projektu je lyžiarska hala s obslužnými službami, s možnosťou celoročného využitia, ktorá má slúžiť na celoročné lyžovanie a iné športové disciplíny. Lyžiarska hala aj s celým zázemím sú situované mimo zastavané územie obce, prístupové komunikácie a inžinierske siete vrátane odkanalizovania do ČOV sú riešené komplexne v rámci infraštruktúry rekreačného areálu Donovaly Resort a sú budované spoločne pre všetky plánované objekty rekreačného areálu. Svah má byť zasnežený technickým snehom.

Ide o projekt, ktorý vážnym spôsobom zasahuje do prírody, do života zvierat, ovplyvní hlukom komfort a kvalitu bývania a života, zdravie nás občanov bývajúcich v dotknutom území v blízkosti stavby a zničí ráz krajiny a Národného parku Nízke Tatry.

Stavba, ktorá takým hrubým spôsobom, ako je navrhovaná zasiahne do prírody, nemá v Národnom parku miesto.

Lokalita, kde sa stavba plánuje realizovať sa nachádza v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry, kde podľa zák. č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny platí II. Stupeň ochrany – ochranné pásmo NAPANT .

Na pozemkoch, kde sa má stavba realizovať a to na parcele KN- C 3540/22, 3540/120 v k.ú. Donovaly **o celkovej výmere 6,12 ha stojí krásny a hlavne zdravý les s biotopmi európskeho a národného významu**, ako sa uvádza v dokumentoch- v Rozhodnutí Okresného úradu Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, č. OU-BB-OSZP3-2019/018279-002 zo dňa 26.8.2019, ktorý vydal súhlas na zasahovanie do biotopov európskeho významu a biotopu národného významu, kde je uvedené, že **ide o biotop európskeho významu** L.s 9.1 horské smrekové lesy 910 a biotop národného významu L.s 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy.

Stavba vyžaduje výrub tohto vzácneho lesa, s čím nemôžeme súhlasiť.

Na území dotknutého lesa žije množstvo zvierat, vtáctva a ide aj o chránené vtáčie územie. Opatrenie, ktoré je uvedené vo vyššie uvedenom súhlase OÚ Banská Bystrica zo dňa 26.8.2019, kde odporúča staviteľovi zásah do biotopu uskutočniť predovšetkým v období vegetačného pokoja najskôr od 15.9. do 31.3. bežného kalendárneho roka je pre ochranu zvierat a vtáctva na tomto vzácnom území chvályhodné, ale po vydrancovaní lesa sa zvieratá a vtáctvo už nebudú mať kam vrátiť a tento fakt už úrady nedoriešili.

Aj zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v § 2 písm. d) uvádza, že“ *biocentrum ekosystém alebo skupina ekosystémov vytvára trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev,*“ ... Vydrancovaním lesa sa zničí ich prirodzené prostredie a z Národného parku zostane len zastavaná holina bez zvierat a vtáctva...

Štátna ochrana prírody SR, Správa Národného parku Nízke Tatry vo vyjadrení pre územné konanie, č. NAPANT 325-002/2018 zo dňa 12.9.2018 uvádza:

„ Na základe uvedených pripomienok Správa NAPANT nesúhlasí s konštatovaním, že navrhovaná činnosť nebude mať výraznejší negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia v dotknutej oblasti Donovalov ani na stav chránených území (vyhlásených i navrhovaných) chránených biotopov,

chránených a ohrozených druhov živočíchov a rastlín a jednoznačne odporúča nulový variant, teda činnosť nerealizovať.“

Štátna ochrana prírody SR, Správa Národného parku Nízke Tatry, č.j. NAPANT 325-002/2018 zo dňa 12.9.2018- v stanovisku S-NAPANT pre územné konanie konštatuje,

„že odvedenie splaškových vôd na existujúcu kanalizáciu do ČOV je priamym ohrozením životného prostredia a vôd Korytnického potoka. Preťaženie kapacity ČOV je dokladované výsledkami šetrenia Slovenskou inšpekciou životného prostredia v roku 2015- informácia o výsledkoch šetrenia-č.j. 2946-19380/42/2015/RiS. Verejným záujmom nie je ľahostajne nechať ohrozovať životné prostredie, keď zo zákona priamo vyplýva povinnosť životné prostredie chrániť.“

Hydrogeologický posudok-posúdenie vplyvu stavby na chránenú vodohospodársku oblasť., vypracované dňa 25.4.2019 sa mal zaoberať problematikou vplyvu stavby na vodné hospodárstvo. Tento posudok sa však danou problematikou zaoberá nedostatočne. Nepojednáva sa v ňom o reálnych skutočnostiach a o konkrétnych zásahoch, ktoré sa v súvislosti so stavbou budú v praxi pri výstavbe realizovať a mať vplyv na celé vodné hospodárstvo aj počas prevádzky haly, povrchne konštatuje nutné opatrenia počas výstavby, ktoré by mali zabrániť znečisteniu vôd a nejaké opatrenia na ochranu životného prostredia už počas prevádzky haly...

Posudok sa **nezaoberá podstatou veci ako je napríklad otázka, ako zasiahnu masívne výkopy do prúdenia a režimu spodných vôd, aj vôd na povrchu.** Predbežný odhad zemných prác je 190.000 m3 odkopov a toto sa v posudku len konštatuje.

V súvislosti s týmto je nutné poukázať na to a dať do pozornosti, že stavebník na jednej strane deklaruje, že nie sú potrebné žiadne podstatné zásahy do terénu, ktoré by mali za následok zmenu reliéfu a že pre zjazdovku v hale bude využitý predovšetkým prirodzený sklon terénu a na druhej strane uvádza, že projekt predpokladá zemné práce na dosiahnutie projektovaných sklonov zjazdoviek minimálne v objeme cca 190.000 m3 výkopov...

V časti „statika“ v „súhrnnej technickej správe“ sa uvádza: „*SO04 Osadenie objektu do terénu bude sprevádzané zemnými prácami značného rozsahu.*“, „*Zakladanie objektu sa uvažuje hlbinné na veľkopriemerových vŕtaných pilótach 600-900mm...*“,

Posudok sa nezaobera tým, že stavebník v „súhrnnej technickej správe“ uvádza, že budú osadené monolitické železobetónové pätky pod zvislé nosné prvky, ktoré budú „*založené na pilotách navrhnutých do hĺbok nosnej časti podkladových vrstiev*“. Taktiež budú osadené „*monolitické železobetónové pilony nástupnej a výstupnej stanice*“, tiež pod traťové podpery, tak u lyžiarskeho vleku ako aj na sedačkovú lanovku.

Takže podkladové vrstvy -podložie bude do veľkých hĺbok „prešpikované“ okrem iného aj pilotážami a tak prúdenie podzemných vôd ale aj povrchových je s určitou mierou viac ako len ohrozené. Hydrogeologický posudok na základe takýchto povrchných konštatovaní, bez reálneho základu na konci uvádza, že stavba je v súlade so životným prostredím a stavba nebude mať na životné prostredie negatívny vplyv. Nie je nám však jasné, ako to môže spracovateľ konštatovať, keď **sa vplyvom stavby na životné prostredie reálne nezaoberal.**

Pri výstavbách takéhoto rozsahu zásahov do podložia, aký táto stavba vyžaduje, **je nutné pre rozhodovací proces profesionálny a fundovaný inžiniersko-geologický prieskum a podrobné stanovisko ku konkrétnym zásahom do podložia** ku všetkým konkrétnym činnostiam, ktoré sa týkajú zemných prác a podložia, **nehovoriac v prípade územia s druhým stupňom ochrany vôd.**

Výstavba takéhoto charakteru v danej oblasti má negatívny vplyv na podzemné vody a na pôdnu eróziu.

Sám stavebník si je vedomý toho, že stavba nie je vhodná do prostredia Národného parku, nakoľko v Správe o hodnotení na str. 56, časť „18. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala“ je uvedené:

„V prípade, že by sa navrhovaná činnosť nerealizovala bude na ploche plánovaného areálu Lyžiarskej haly pokračovať výstavba pôvodne plánovaných objektov rekreačného areálu Donovalley Resort (zóny „A,B,C“) v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou - ÚPN RZ KSCR Donovaly - zmena a doplnok č.10 (2011), ktorý bol spracovaný pre riešenie územia rekreačného areálu Donovalley Resort. Dokument bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva obce Donovaly uznesením č.26/2011 z 29.6.2011. Záväzná časť ÚPN RZ KSCR Donovaly – zmena a doplnok č.10 boli vyhlásené všeobecne záväzným nariadením obce Donovaly č.2/2011 z 29.6.2011.“

Stavebník sám pripúšťa, že výstavba takéhoto komplexu v žiadnom prípade nepatrí do tohto prostredia, a že jej výstavba nemusí byť pre jej negatívny vplyv na Národný park Nízke Tatry povolená v súlade so stanoviskom Štátnej ochrany prírody SR, Správa Národného parku Nízke Tatry, č. NAPANT 325-002/2018 zo dňa 12.9.2018, kde sa jednoznačne odporúča nulový variant, čiže činnosť nerealizovať.

Ďalšie dôvody vyplývajúce zo Zákona č. 543/2002 Z. z. Zákon o ochrane prírody a krajiny

„§ 3 Základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny

(1) Každý je povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrozovaním, poškodzovaním a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability.

(2) Významný krajinný prvok možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo k oslabeniu jeho ekologickostabilizačnej funkcie.

(3) Vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia¹⁴⁾ a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu.¹⁵⁾

§ 4

Všeobecná ochrana rastlín a živočíchov

(1) Každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchov, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

(2) Ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo k ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“) túto činnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže.

§ 5

Priaznivý stav ochrany druhu, priaznivý stav ochrany prírodného biotopu a priaznivý stav časti krajiny

(1) Stav ochrany druhu sa považuje za priaznivý, keď

a) údaje o populačnej dynamike druhu naznačujú, že sa dlhodobo udržiava ako životaschopný prvok svojho biotopu,

b) prirodzený areál druhu sa nezmenšuje a pravdepodobne sa ani v dohľadnej budúcnosti nebude zmenšovať a

c) existuje a pravdepodobne bude aj naďalej existovať dostatočne veľký biotop na dlhodobé udržanie jeho populácie.

(2) Stav ochrany prírodného biotopu sa považuje za priaznivý, keď

a) jeho prirodzený areál a územie, ktoré v tomto areáli pokrýva, sú stabilné alebo sa zväčšujú,

(4) Udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu časti krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme.

§ 26

Chránené vtáčie územie

(1) Biotopy sťahovavých druhov vtákov, najmä oblasti ich hniezdenia, preperovania, zimovania, ako aj miesta odpočinku na ich migračných trasách a biotopy druhov vtákov európskeho významu možno na účel zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania vyhlásiť za chránené vtáčie územia.

(4) Pri posudzovaní vplyvov akejkoľvek činnosti na životné prostredie podľa osobitného predpisu, 64) pri povoľovaní tejto činnosti, ako aj pri inej činnosti podľa tohto zákona sa navrhované chránené vtáčie územie zaradené do schváleného zoznamu vtáčích území považuje odo dňa schválenia tohto zoznamu za chránené územie vyhlásené podľa tohto zákona.

(5) V chránenom vtáčom území sa zakazuje vykonávať činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet jeho ochrany.“

Ak by sa realizovala výstavba lyžiarskeho haly na Donovaloch v danom lese, vedie to k **drancovanie prírody** na Donovaloch.

Okresný úrad B. Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie vo vyjadrení k projektovej dokumentácii zo dňa 22.10.2018, č. OU- BB –OSZP3-2018/029847-002 uvádza, že „**podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny sa uvedená stavba nachádza na území, kde platí druhý stupeň ochrany (ochranné pásmo NAPANT). Z hľadiska životného prostredia možno oblasť Donovalov charakterizovať ako prostredie s vysokou kvalitou životného prostredia, v poslednom období ohrozenom nadmernou nekonštruktívnou výstavbou nerešpektujúcou základné princípy územného rozvoja, urbanizmu a tradičnej architektúry.**“

Pre dotknuté územie bola vypracovaná Územno-plánovacia dokumentácia – Územný plán rekreačnej zóny komplexného strediska cestovného ruchu Donovaly, ako sa uvádza v dokumentoch, ale to neznamená, že sa na takto určenom území má postaviť práve navrhovaná Lyžiarska hala. Rekreačná zóna sa zaobíde aj bez tejto haly, ktorej výstavba v Národnom parku vyžaduje množstvo výnimiek, aby sa vôbec mohla realizovať. **Už len tá skutočnosť, že povolenie na jej stavbu vyžaduje množstvo výnimiek nasvedčuje tomu, že stavba nie je vhodná do Národného parku Nízke Tatry a že je pre túto chránenú krajinnú oblasť rizikom z hľadiska enviromentálnej bezpečnosti, z hľadiska ochrany prírody a krajiny. Stavba, ktorá by bola pre toto územie vhodná a bezpečná, by nevyžadovala množstvo výnimiek.**

Na území Donovalov je mnoho zariadení a zábavných parkov rôzneho charakteru, ktoré poskytujú ľuďom celoročne možnosti rekreácie a zábavy. Na lyžovanie je tu niekoľko trás a vybudované zázemie pre zimné a aj pre letné športy a využitie. Lyžovať sa dá už od novembra a lyžiarska sezóna končí aj v apríli. Pol roka je dosť na to, aby sa záujemci o tento šport využili a v letnom období si užívali iné druhy športov a zábavy, ktoré Donovaly bohato ponúkajú už doterajším vybavením.

Vybudovanie navrhovanej Lyžiarskej haly by prinieslo na Donovalské pomery obrovské straty na lesnom poraste, ktoré už je aj tak na tomto malom území nadmerne vydrancované. Už pomaly ani nemožno hovoriť o Národnom parku Nízke Tatry, ale o „holine zapratanej rôznymi atrakciami“.

Nielen výstavba a vyklčovanie lesa, ale aj následná prevádzka tejto haly bude pre prírodu a aj nás občanov v blízkosti Lyžiarskej haly veľmi negatívnou záťažou a aj nebezpečenstvom. Zariadenia a prístroje na neustále chladenie, tiež vzduchotechnika svojim hlukom budú vo dne aj v noci obťažovať nielen obyvateľov priľahlých nehnuteľností, ale aj zver, ktorej je už teraz málo pre rozpínajúce sa aktivity „podnikateľov“. Chemikálie obsiahnuté v umelom snehu, ľade a hlavne v chladiacich zariadeniach ako uvádza stavebník v dokumentoch sú veľkou hrozbou pre vodný zdroj a aj obyvateľov priľahlých nehnuteľností.

Z lúky sa stane veľké parkovisko, stovky metrov štvorcových betónu, cesta pre obsluhu, príjazdové cesty... Z peknej zelenej doliny, kde sa v lete chodia pásť ovce a turisti ich s údivom fotografujú a kochajú sa krásami prírody tak, ako aj my obyvatelia Donovalov, sa nesprávnym rozhodnutím úradov razom stane vydrancovaná hlučná dolina bez lesa a lúky, bez života (zvierat).

Aj podľa Národnej stratégie ochrany biodiverzity do roku 2020 udržateľný cestovný ruch je taký, ktorý negatívne nevyplýva na životné prostredie, prírodu a miestnu komunitu. Je to teda manažment cestovného ruchu spôsobom, ktorý využíva prírodné, materiálne a ľudské zdroje cieľového regiónu, ale zachováva kultúrnu identitu, ekologickú stabilitu a biologickú rozmanitosť. Manažment trvalo udržateľného cestovného ruchu minimalizuje negatívne environmentálne, spoločenské a kultúrne dopady, generuje profit z cestovného ruchu pre miestnych ľudí, zlepšuje kvalitu ich života a prispieva k zachovaniu prírodného a kultúrneho dedičstva. <https://www.enviroportal.sk/uploads/report/sprava-cr-2013-final.pdf>

Kvalita života nebude mať už charakter života v prírode, ale skôr rušný, mestský s výhľadom na technologickú časť Lyžiarskej haly a z toho plynúce obmedzenia, obťažujúce sprievodné javy pri prevádzke lyžiarskej haly ako je hluk, výpary, znečistenie prírody a okolia, „odplašenie“ lesnej zvery a

vtáctva z ich prirodzeného prostredia, svetelný smog a iný nekomfort a negatívny vplyv spojený s Lyžiarskou halou.

Súčasťou Lyžiarskej haly je technológia chladenia. Chladiace zariadenia majú obsahovať náplne, ktoré v prípade havárie môžu vážne ohroziť obyvateľov a životné prostredie. Technológia chladenia je umiestnená v tesnej blízkosti domov a nehnuteľností, v doline. Podľa dokumentácie ide o nepriame chladenie, kde má byť použité množstvo amoniaku cca 1000 kg pri celkovom inštalovanom chladiacom výkone 1582 kW.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva v záväznom stanovisku č.2619/2018 zo dňa 13.9.2018 v súvislosti s technológiou chladenia, ktorá má byť použitá uvádza: „*V technológii chladenia sa bude využívať kompresorové chladenie s čpavkovými kompresormi. Skvapalnený amoniak (čpavok) je pri bežnom tlaku a teplote toxický a žieravý plyn s prenikavým, charakteristickým, silne dráždivým zápachom. Podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1272/2009 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí je amoniak klasifikovaný ako horľavý plyn (H221), toxický pri vdýchnutí (H331), spôsobujúci vážne poleptanie kože a poškodenie očí (H314), veľmi toxický pre vodné organizmy (H400).*“

Aj pri opatrnom zaobchádzaní a opatreniach, ktoré sú navrhované, môže dôjsť k takej havarijnej situácii, ktorá bude mať veľmi negatívne následky na zdravie obyvateľov a aj na prírodu vzhľadom na agresívne vlastnosti použitého amoniaku a s ohľadom na lokalitu s druhým pásmom ochrany vôd.

Tepelná kapacita sa ďalej má distribuovať pomocou teplonosnej látky na báze etylenglykolu, čo je taktiež pre dané prostredie Národného parku veľkým nebezpečenstvom vzhľadom na **druhé pásmo ochrany vôd na tomto území**. Opatreniami v prípade havárie sa v súvislosti s touto chemikáliou stavebník len veľmi málo zaoberal.

V záverečnom stanovisku Okresného úradu B. Bystrica zo dňa 26.2.2018, č. OU-BB-OSZP3-2018/02661-031 je doporučené nahradiť etylenglykol iným médiom na báze propylenglykolu. Keďže odporúčanie nie je pre stavebníka záväzné, je dôvodné sa obávať, že bude použité pôvodne zamýšľané médium, resp. aj nejaké iné. V chladiacich zariadeniach budú používané aj oleje v stovkách litrov, ako je uvedené v dokumentácii, ktoré sú tiež hrozbou pre životné prostredie.

Pre prípad porušenia chladiaceho zariadenia stavebník uvádza, že má byť inštalované kropiace zariadenie, ktoré zabezpečí, aby sa amoniak okamžite rozpustil vo vode, ktorá sa odčerpáva do zberných nádrží. Tak má byť eliminovaná možnosť úniku amoniaku do ovzdušia.

Všetky zariadenia majú byť umiestnené v interiéri objektu strojovne chladenia, okrem odpadových kondenzátorov, ktoré musia byť umiestnené v exteriéri a to na streche nad strojovňou technológie chladenia. O amoniaku je uvedené v dokumente, že je to chladivo, ktoré je ekologické, nakoľko sa nezúčastňuje na narušení ozónovej vrstvy, ani na otepľovaní podnebia. Nerieši však amoniak vo vzťahu jeho vplyvu na životné prostredie priamo na Donovaloch, teda v **súvislosti s druhým pásmom ochrany vody a jeho možných vplyvov na prírodu a obyvateľstvo**. Navyše tvrdenie, že amoniak je ekologický, je vyvrátené stanoviskom Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ako bolo vyššie uvedené.

V lyžiarskej hale má byť podľa dokumentácie použitý umelý sneh. V tejto súvislosti návrh stavebníka nerieši, ako bude naložené s vodou, ktorá vznikne pri topení tohto chemicky upravovaného snehu, aký vplyv na životné prostredie bude mať táto voda. Keďže ide o technický sneh, bude okrem vody s určitou obsahovať aj nejaké prídavné látky a to počas celého roka.

V súvislosti s výrubom drevín bol stavebníkovi daný súhlas na zasahovanie do biotopu, ale zároveň OÚ Banská Bystrica, odb. starostlivosti o životné prostredie dal stavebníkovi podmienku vykonať revitalizačné opatrenia na 9 lokalitách a to len v rozsahu kosenia a výrubu náletových drevín a to len v termíne od júla do septembra 2022, hoci zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov hovorí nasledovne:

§3

(4) Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia.

(5) Podnikatelia a právnické osoby sú povinní opatrenia podľa odsekov 3 a 4 zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.16)

§ 48

Náhradná výsadba

(1) Orgán ochrany prírody uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť, aby uskutočnil primeranú náhradnú výsadbu drevín na vopred určenom mieste, a to na náklady žiadateľa; uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy. Ak žiadateľ nie je vlastníkom pozemku, na ktorom sa náhradná drevina vysadila, môže mu orgán ochrany prírody uložiť i starostlivosť o ňu, najviac však na dobu troch rokov. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny (§ 95). Orgán ochrany prírody uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbал dreviny bez súhlasu, a to do výšky spoločenskej hodnoty dreviny. Finančná náhrada je príjmom obce, na území ktorej sa výrub uskutočňuje; obec je povinná tieto príjmy použiť výlučne na úhradu nákladov spojených s.....

(3) Obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu vo svojom územnom obvode. Zaradenie pozemkov do evidencie prerokujú obce s ich vlastníkmi. “

I. *Zákon ukladá povinnosť orgánu ochrany prírody uložiť žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť uskutočniť primeranú náhradnú výsadbu drevín. V prípade, že nemožno uložiť náhradnú výsadbu, má ho zaviazat' na úhradu finančnej náhrady do výšky spoločenskej hodnoty dreviny na danej ploche v tomto prípade je to plocha 6,12 ha. Orgán ochrany prírody však túto povinnosť žiadateľovi (stavebníkovi) neuložil, uložil len trojmesačné kosenie trávy na 9 lokalitách, čo je neadekvátne a zákon o takejto eventualite nepojednáva. V rozhodnutí Okresného úradu B. Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie zo dňa 26.8.2019, č. OU-BB-OSZP3-2019/018279-002 je vyčíslená spoločenská hodnota drevín- pre horské smrekové lesy na ploche 9000 m2 na sumu 86.580 eur a jedľové a jedľovo-smrekové lesy na ploche 52203 m2 na sumu 1.004.907,75 eur. Úhrnné ide o sumu vo výške 1.087.487,75 eur*

Znečistenie ovzdušia vrah zasiahne obyvateľov dotknutej časti len minimálne podľa dokumentu “Emisná štúdia, 281-EŠ/2018“, vypracovaná Inžinierskymi službami, spol. s.r.o. v Martine - str. 12,

Human Health Institute n.o. - Inštitút pre ľudské zdravie, Spoločnosť je zaregistrovaná na Okresnom úrade v Nitre v registri neziskových organizácií pod číslom VVS/NO-3/2016 IČO 501 878 72 DIČ 2120205054 číslo účtu SK14 7500 0000 0040 2288 3607

nakoľko majú byť vybudované a inštalované protihlukové steny, ktoré mali byť popísané v kapitole 7 štúdie. Štúdia však obsahuje len 6 kapitol a popisy protihlukových zábran sa v danom dokumente nenachádzajú. Celkom však nie je jasné, ako má zabrániť protihluková bariéra šíreniu emisií v ovzduší.

Lyžiarska hala, tak ako aj jej okolie je podľa dokumentácie vo veľkej miere osvetlená vonkajšími svetlami. Osvetlená ma byť celá strecha, celé okolie haly, cesty, vnútorná zóna. Tento svetelný smog značne ovplyvní kvalitu života a to hlavne v noci, keď bude obťažovať priľahlé nehnuteľnosti a bude mať veľký vplyv na kvalitu spánku obyvateľov. Riešením nemôže byť neustále zabeďňovanie okien pred spánkom. Hlavne v letnom období ľudia spávajú pri otvorených oknách.

Taktiež toto masívne osvetlenie bude mať negatívny vplyv na miestnu **zver a vtáctvo, nakoľko v okolí haly budú ešte zostatky lesa, kde by sa zver mohla zdržovať**. Tak masívne osvetlenie bude zver rušiť.

Najväčšou predpokladanou záťažou a negatívnym vplyvom na životné prostredie, na zver a vtáctvo z hľadiska blízkosti stavby Lyžiarskej haly v prípade jej realizácie bude hluk z chladiacich zariadení.

Negatívny dopad na životné prostredie a zdravie ľudí:

V budúcnosti môže privodiť obyvateľom priľahlých nehnuteľností časom závažné zdravotné, psychické problémy z neprestávajúceho hluku, ktorý bude vo dne aj v noci obťažovať obyvateľov a aj zvieratá je pre obyvateľov tejto dotknutej časti Donovalov prioritou.

Hluk bude mať tiež závažné negatívne dopady na ľudí, na zver a vtáctvo, ktorým ani protihlukové zábrany neprinesú úľavu a to z dôvodu, že ich sluch je niekoľkonásobne citlivejší na hluk ako u ľudí. Je veľký predpoklad, že všetka zver a vtáctvo doslova utečú pred tým hlukom na iné miesta a dotknuté územie zostane mŕtvou dolinou.

Nepriaznivému vplyvu nepretržitého hluku a vibrácie: V stanovisku regionálneho úradu verejného zdravotníctva č. 2619/2018 zo dňa 13.9.2018 sa uvádza, že navrhovaná činnosť bude vzhľadom na svoje umiestnenie zdrojom hluku v prostredí blízkych rekreačných a obytných objektov. Zdrojom hluku budú najmä vonkajšie kondenzátory chladenia na energetickom objekte a kompresor v strojovni chladenia umiestnenej v energetickom objekte, ktorý je situovaný v severovýchodnej časti objektu. V správe je uvedené, že z meraní hluku sa predpokladá, že normy budú prekročené a to hlavne v nočných hodinách. Uvedené vyplýva aj z Hlukovej štúdie č. 281-2018 od spracovateľa Inžinierske služby spol.s.r.o. Podľa predbežných meraní z dokumentov vyplýva, že hluk bude vyššej intenzity ako je prípustná hladina, resp. norma a to hlavne v nočných hodinách. Konštatuje sa, že bude potrebné vybudovanie protihlukových bariér.

Podmienkou realizácie sú síce nejaké opatrenia, protihlukové zábrany. Tie sú však riešené len lokálne a tie nezabránia šíreniu zvuku v doline. **Chladiace zariadenia sú situované tak, že smerujú svojim uložením práve PRIAMO na zastavanú časť obce rodinnými domami, ktoré sú vzdialené len niekoľko desiatok metrov od zdroja hluku.**

Nepretržitá prevádzka chladiacich zariadení vážnym spôsobom bude zasahovať do života týchto obyvateľov tejto časti obce a bude ovplyvňovať hlavne ich zdravie... Hluk vydávaný týmito chladiacimi zariadeniami vzhľadom na ráz krajiny, teda, že ide v tejto časti o dolinu, zvuk sa tu šíri formou ozveny, čo značným spôsobom negatívne ovplyvní a teda umocní celkový hluk aj napriek protihlukovým zábranám, ktoré stavebník plánuje osadiť, v prípade, ak budú pri kolaudácii prekročené povolené limity hluku.

Z uvedeného dôvodu nebude reálne po realizácii stavby zabezpečiť pre dotknuté rodinné domy, teda pre celú dotknutú časť Donovalov, aby nebola táto časť zasahovaná nadmerným a neznesiteľným

a navyše nepretržitým hlukom. Už teraz možno s určitosťou tvrdiť, že stavba pri kolaudácii nebude vyhovovať povoleným normám z hľadiska hluku.

Bude pre obyvateľov neúnosné nepretržite počúvať hluk. Stavebník zavádzal nepravdivými údajmi o tom, že sa stavba nijako nedotkne zastavaného územia.

V neposlednom rade, by sme poukázali aj na to, že dosahovanie Trvalo udržateľného rozvoja, ktoré je možné naplňať prostredníctvom sledovania špecifických cieľov predovšetkým v týchto 3 tematických oblastiach v danom prípade chýba:

patria sem

- **zvýšenie ekonomickej prosperity** (znižovanie energetickej a surovinovej náročnosti hospodárstva a zvýšenie využívania OZE),
- **zvýšenie kvality životného prostredia** (napr. zníženie znečisťovania zložiek životného prostredia, racionálne využívanie prírodných zdrojov, ochrana prírody a biologickej diverzity),
- **sociálna solidarita a inklúzia** (zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva),

Aj z tohto dôvodu, výstavba takéhoto komplexu v danej lokalite s výskytom prioritných prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín a druhov, má z dlhodobého hľadiska negatívny dopad, nie je v súlade s verejným záujmom a v konečnom dôsledku neprihliada na ľudské zdravie, bezpečnosť verejnosti a má nepriaznivý dôsledok prvoradého významu z hľadiska životného prostredia.

Žiadame Ministerstvo , aby akceptovalo verejný záujem a vykonalo všetky kroky, aby nevýrubali lesy a zničili okolie, aby zachovali ekosystémy danej krajiny, neoslabili ich ekologickostabilizačnú funkciu, aby zachovali prírodné bohatstvo Slovenska, a to konkrétne v tejto oblasti, Donovaly

Žiadame vykonanie všetky potrebné kroky proti výstavbe v danej oblasti, aby zastavili výrub takéhoto vzácného, zdravého lesa s biotopmi európskeho a národného významu, o celkovej výmere 6,12 ha a zabránili zničeniu prírodných hodnôt SR z dôvodu výstavby Letnej lyžiarskej haly na Donovaloch.

Povinnosťou príslušných orgánov je zabezpečiť ochranu chránených území, osobitne Národných parkov, ktoré predstavujú najvýznamnejšie, jedinečné prírodné dedičstvo štátu, pred ich poškodzovaním a ničením. Stratili sme na Donovaloch veľkú časť lesa pri kalamitách, pri ťažbe dreva, kedy došlo k zničeniu časti biotopov európskeho a národného významu a biotopov chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Prostredie, ktoré poskytuje jedinečnú mikroklimu pre nás všetkých.

Je nutné poznamenať, že v súvislosti s poškodzovaním biotopov európskeho a národného významu začala Európska komisia voči Slovenskej republike konanie vo veci porušenia smerníc Európskej únie - smernice o ochrane biotopov a smernice o ochrane vtáctva. Aj na tento fakt je potrebné pri rozhodovaní v predmetnej veci prihliadať.

Verejným záujmom pre občanov SR je mať v Národnom parku Nízke Tatry prírodu, lesy, lúky, zvieratá, vtáky, pokoj a klud, nie zastavané holiny, mŕtve doliny, hluk, kam občania a turisti vyhládávajúci hlavne prírodu a klud, krásy Národného parku už nezabrúšia. Pre tých pár turistov lyžovania chtivých aj v lete predsa nemôžeme nechať vyrúbať les a zničiť prírodné bohatstvo Slovenskej republiky, prírodu v Národnom parku Nízke Tatry a občanom dotknutej časti obce doteraz pokojný život v prírode, aký ešte teraz príroda ponúka.

Usilujeme sa minimalizovať dopad na životné prostredie a aj z toho dôvodu prikladáme petíciu v elektronickej podobe, minimalizujem uhlíkovú stopu, minimalizujem tlač papiera a predchádzame zbytočnému odpadu.

Prikladáme podpísanú petíciu v elektronickej forme, 28.11. 2019 v Bratislave

Petícia je dostupná aj na <https://www.peticie.com/stats.php?id=243539>

 Human Health Institute n.o.

„Spoločne zastavme degradáciu ekosystémov, devastáciu prírodných zdrojov, vzácných lesov, národných parkov, biotopov európskeho významu, chráňme zdravie všetkých, zabezpečme zdravú budúcnosť, ochráňme naše prírodné hodnoty a dedičstvo, životné prostredie a ekosystémy.“ PhDr. Erika Jung, MBA^{wu}